

FOR
Free
AND
Justice...

Louis Burjes
29478 Vinewood Dr.
Wickliffe, Ohio 44092

5-25-81

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco,
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg, Denver,

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER
Indianapolis, Florida, Ely, Pueblo, Rock Springs, all Ohio

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORN-NG.

MAY 5, 1980

NA TISOČE BEGUNCEV SE PRIHAJA V FLORIDO; KUBANSKI REŽIM JEZEN

KEY WEST, Fla. — Naval beguncevi s Kube se nadaljuje brez zastoja. Vselitveni urad zvezne vlade jih registrira najmanj 1000 na dan, nekateri begunci se pa verjetno niti ne prijavijo. Predstavniki Urada menijo, da je v zadnjih dveh tednih prišlo v ZDA že okrog 12.000 Kubancev in dodajajo, da je to samo začetek pričakovanega navela.

Kljub temu, da je sprejela zvezna država Florida v 20-tih letih Castrovega režima na Kubi več kot 600.000 kubanskih beguncev, ni kos sedanjemu pritisku. Tudi zvezna vlada nima dovolj prostora na razpolago, da bi nudila beguncem bivališče, tudi začasnega značaja.

Da bi olajšala težave, je odprla zvezna vlada na vojaškem letališču Eglin v severni Floridi, posebno zbirališče. Začela je s prevažanjem beguncev iz Miami in okolice na Eglin. Ko bodo končali z zaslisevanjem in pregledovanjem beguncev na Eglinu, jih bodo poslali naprej v druge zvezne države.

Begunci, ki so hvaležni, da so v ZDA, sodelujejo s temi ukrepi in ne povzročajo nobenih sitnosti. Nekateri pa postajajo nestrpni zaradi počasnosti zvezne vlade pri registriranju in drugih formalnostih.

Begunske taborišče na Eglinu lahko sprejme do 10.000 beguncev in ti bodo ostali tam le nekaj dni. Predsednik Carter je odredil, da bo prispevala zvezna vlada 10 milijonov dolarjev kot pomoč beguncem. Opazovalci menijo, da bo ta vsota dovolj le za nekaj tednov.

Ameriška obalna straža pomaga čolnom, ki sodelujejo pri prevažanju beguncev s Kube in je rešila več ljudi na odprtem morju. Mornarji se čudijo, da ni več ljudi izgubilo življenja. Ameriška mornarica je poslala dve ladji k obali Floride, da se pridružita obalni straži. Na eni ladji je več helikopterjev, ki so zmožni reševati ponesrečence kar z morja.

Napad v Havani

Skupina razjarjenih kubanskih varnostnih policajev je napadla Kubance, ki so čakali pred vhomom urada ameriškega tajništva za zunanje zadeve v Havani. Policaji so bili oboroženi z gumijevkami, raznih vrst in z verigami. Pred vhomom je čakalo okrog 1500 Kubancev vseh starosti in obeh spolov, da bi izpolnili formularje za ameriške vizume. Med čakajočimi je bilo tudi več bivših političnih zapornikov.

Policaji so napadli te ljudi z gumijevkami in verigami kot da bi bili obsedeni. Najmanj 15 ljudi je bilo huje ranjenih, 5 teh je pa v resnem stanju. Amerikanci, ki so bili očividci tega napada, so dejali, da sploh niso mogli verjeti vsega, kar se je dogajalo.

Kubanski tisk je omenil izgrede pred ameriškim uradom in trdil, da so odgovorni za nje le tisti, ki so čakali na vizume. Čakajoči so baje izživali pošteno kubanske državljanke, ki pa tega niso bili voljni trpeti.

Dejstvo, da so prišli policaji na kraj izgreda kar z avtobusi, pa kubanska poročila ne omenjajo.

Čeprav nimajo ZDA rednih diplomatskih stikov s Kubo, sta obe državi pristali na kompromisno rešitev tega problema. ZDA so odprle namreč poseben urad v Havani, ki pa nima statusa poslaštva ali konzulata, lahko pa izvršuje skoraj vse posle, ki jih izvršuje redno veleposlaništvo.

JERUZALEM, Izr. — Pretekli petek zvečer so napadli palestinski teroristi skupino judovskih bogoslovcev v mestu Hebronu, ki je na ozemlju, ki so ga zasedli Izraelci pred 13 leti. Bogoslovci so se vračali domov po obisku nekoga verskega svetišča.

Hebron je arabsko mesto in bogoslovci bivajo v prostorih nekdanjega medicinskega centra Hadasah brez dovoljenja oblasti. Arabsko prebivalstvo je razjarjeno, ker vidi v tem početju načrt izraelskih verskih fanatikov, zasede mesto Hebron in spremeni sestav prebivalstva.

Ulice v mestu so stare in ozke in teroristi so streljali na skupino Izraelcev s strel in oken. Metali so tudi ročne granate. Po napadu so se umaknili in jih izraelski vojaki še niso izsledili.

Število žrtev v tem napadu je največje v 13 letih, odkar imajo Izraelci ozemlje zasedeno.

Kot svarilo Palestincem je Izrael izgnal župana mesta Hebron, prav tako muslimanskega verskega voditelja in neko drugo vplivno osebo. Izgnani so bili v Libanon. Izraelski vojaki so pa minirali štiri hiše, ki so palestinski teroristi menda uporabili za svoj napad.

Palestinska osvobodilna organizacija je že prevzela odgovornost za napad v Hebronu.

V Hebronu in drugih arabskih mestih na zasedenem ozemlju je bilo več izgredov v zadnjih treh tednih.

VREME

Pretežno sončno in toplo danes z najvišjo temperaturo okoli 73 F. Delno oblačno jutri z najvišjo temperaturo okoli 76 F.

Pokažite Ameriško Domovino prijateljem. Pošljamo jo brezplačno na ogled!

NOV GROB

John Blatnik

Pretekli petek, 2. maja, je po kratki bolezni umrl 76 let stari John Blatnik, rojen v Clevelandu, brat Jennie, Mildred Ringenbach, Victorja (Ariz.), Josepha, Franka, Alberta in pok. Edwarda. Pred leti je bival pokojni na 1026 E. 71 St. Pogreb bo iz Zakoprebnege zavoda na 6016 St. Clair Ave. jutri, v torek, ob 9.30 dopoldne, v cerkev sv. Vida ob 10, nato na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo danes popoldne od 2. do 5. in zvečer od 7. do 9.

Zadnje vesti

• Teheran, Iran. — Pravoslavni škof Hilarijon Kapudži, ki je naklonjen PLO in iranski revoluciji, je prevzel odgovornost za trupla 8 Amerikancev, ki so umrli v neuspelem vojaškem posegu v Iranu. Kapudži trdi, da bodo trupla prepeljana v Švico že jutri.

• Havana, Kuba. — Kubanska vlada je trdila, da ne bo dovolila odhoda tistim moškim Kubancem, ki so se zatekli v prostore ameriškega urada v tem mestu po napadu kubanskih policajev. Ženske in otroci, ki so v uradu, lahko zapuste Kubo, pravi vlada, ne pa moški. Med moškimi je več bivših političnih zapornikov, ki jih Kuba noče videti v tujini, kjer bi nadajevali s svojimi protikomunističnimi aktivnostmi.

• London, Vel. Brit. — Arabski teroristi, ki so zasedli iransko poslaništvo v tem mestu, zadržujejo še več talcev. Pogajanja se nadaljujejo. Iranska vlada vztraja pri tem, da ne bo ugodila nobenim njihovim zahtevam.

Papež Janez Pavel II. na obisku v Afriki

KINSASA, Zaire. — Papež Janez Pavel II. je prispel v to afriško državo na začetku svojega obiska na tej celini. Na letališču ga je sprejel zairski predsednik Mobutu Sese Seko. Papeža je pričakalo tudi več tisoč prebivalcev te države. Okrog 46% vseh državljanov pripada rimskokatoliški veri in Cerkev tam hitro napreduje.

Pred leti je imel predsednik Mobutu več resnih težav s Cerkvijo, a teh problemov ni več. Mobutu se bo celo poročil v rimskokatoliški cerkvi s svojo drugo ženo. Njegova prva žena je umrla pred leti.

Posebna zanimivost med sprejemom na letališču je bil otroški pevski zbor, ki je pel papežu znano poljsko pesem "Sto ljet". Zbor je spremljal neka vojaška godba.

Papežev obisk v Afriki bo trajal 10 dni in Janez Pavel II. bo obiskal 6 držav. V vseh teh državah je prebivalstvo večinoma črnega rodu. V severnem delu afriške celine, kjer bivajo Arabci in tudi nekaj črnih narodov, je vodila vera muslimanstvo.

V svojih govorih poudarja papež važnost Afrike za Cerkev. Obenem poudarja, da morati prevladovati povsod po svetu pravičnost in enakopravnost.

JOSIP BROZ-TITO MRTEV

LJUBLJANA, Slov. — Včeraj ob 3.05 popoldne (ob 10.05 dop. po clevelandskem času) je v Ljubljani po hudi 4-mesečni bolezni umrl v Kliničnem centru 87 let stari jugoslovanski predsednik Josip Broz-Tito. Zdravniško poročilo trdi, da je bil neposredni vzrok smrti odpoved srca.

Danes bodo prepeljali Titovo truplo iz Ljubljane v Beograd s posebnim vlakom, znanim pod imenom "modri vlak", ki ga je uporabljal Tito za svoja številna potovanja po Jugoslaviji.

Pogreb bo v četrtek, 8. maja, v Beogradu. Dan poprej (7. maja) bi bil Titov 88. rojstni dan. Pokopan bo blizu Muzeja revolucije v beograjskem predmestju Dedinje. Do pogreba bo ležal na mrtvaškem odru v poslopiju Zvezne skupščine v Beogradu.

Tuji novinarji poročajo iz Beograda, Ljubljane in drugih mest, da je prebivalstvo resnično užaloščeno in v skrbah zaradi bodočnosti države.

Predsednik Jimmy Carter je izjavil, da je bil Tito veliki državnik tega stoletja in da bo njegovo ime v zgodovini človeštva ostalo trajno zapisano. Kdo bo načelnik uradne ameriške delegacije pri Titovem pogrebu ni znano ob tem poročanju.

Carter je dodal, da bodo ZDA še podpirale neodvisnost Jugoslavije in da so pripravljene uporabiti vsa potrebna sredstva v ta namen. To odločno izjavo smatraje politični opazovalci v Washington, D.C., kot neposredno svarilo Sovjetski zvezi.

Carter je tudi obljubil, da bodo ZDA storile vse potrebno, da bodo preprečile možne teroristične napade na jugoslovanske predstavnike in jugoslovansko imetje v ZDA. Ameriški FBI in lokalni policijski uradi nadzorujejo že dalj časa aktivnosti tistih organizacij jugoslovanskih emigrantov, ki jih smatrajo za teroristične.

Policijski izvedenci pričakujejo povečano število terorističnih dejanj, naperjenih proti jugoslovanskim diplomatom in drugim predstavnikom v naslednjih mesecih.

V Jugoslaviji, poročajo tuji novinarji, ni opaziti posebnih varnostnih ukrepov.

Novi predsednik jugoslovanske komunistične stranke je 61 let stari Stevan Doronjski, novi predsednik Jugoslavije pa 66 let stari Lazar Koliševski. Poznavalci političnih

razmer v državi soglašajo, da noben od teh ni dovolj zmogel postati Titov resnični naslednik.

CLEVELAND, O. — Josip Broz se je rodil 7. maja 1892 v vasi Kumrovec v Hrvaškem Zagorju, tik ob slovensko-hrvaški meji. Bil je sedmi otrok v družini Franja in Marije, roj. Javeršek, Broza. Oče je bil hrvaškega rodu, mati pa Slovenka, iz vasi Podsrada.

Po končani osnovni šoli v Kumrovcu je odšel Josip Broz v Sisak, kjer se je učil ključničarstva. Od leta 1910 do leta 1913 je delal v več mestih na Hrvaškem in v Sloveniji, nekaj časa tudi v Kamniku. Ko je izbruhnila prva svetovna vojna, je služil Broz vojaške. Njegovo enoto so poslali v Galicijo, nato na Karpate, kjer je bil Broz težko ranjen aprila 1915 in je obenem postal ruski vojni ujetnik. Bil je v Rusiji, ko so prevzeli oblast boljševiki in je baje sodeloval z njimi. Že leta 1920 je postal član sovjetske komunistične stranke.

Oktober 1920 se je vrnil v Jugoslavijo s svojo rusko ženo Pelagijo Belousovo, s katero se je poročil l. 1918. Takoj je postal aktiven član jugoslovanske komunistične stranke v Zagrebu, kjer je takrat bival. V naslednjih letih se je začel njegov vzpon na lestevici stranke. Že junija 1923 je bil predlagan za člana politbiroja stranke.

Jugoslovanske policijske oblasti so ga aretirale 4. avgusta 1923 in je bil obsojen na pet let zapore v jetnišnici Lepoglava. Skoraj tri leta je bil tudi v mariborskem zaporu. Izpuščen na svobodo je bil marca 1934.

Februarja 1935 je odšel v Moskvo, kjer je delal nekaj časa v Kominterni. Bil je med redkimi tujimi komunističnimi voditelji, bivajočimi v Sovjetski zvezi v tistih letih, ki niso postali žrtve Stalinovih čistk. Ko je Stalin leta 1937 proglasil takratnega voditelja jugoslovanske komunistične stranke Gorkica za izdajalca in ga dal "likvidirati", ga je nadomestil Josip Broz.

V naslednjih letih je Broz zbral okrog sebe večje število mlajših komunistov, ki so bili njemu zvesti. Med tene ljudmi je bil tudi slovenski komunist Edvard Kardelj, ki je bil popolnoma zvest Titu in dalj časa njegova desna roka, vse do svoje smrti lani.

Več podrobnosti o najnovejših izgredih in pokolih v Kabulu

NEW DELHI, Ind. — Nek očitvece najnovejših protikomunističnih izgredov v Kabulu je prispel v Indijo in povedal novinarjem, da so sovjetski vojaki ubili okrog 60 visokošolk, ki so se udeleževale demonstracij na kablških ulicah in pred vladnimi poslopiji.

Študentke so psvale afganske vojake, ki so stražili poslopja in rekle med drugimi poslopiji.

Afganistan ženske in dekleta. Vojaki niso hoteli streljati na študentke, čeprav so to zahtevali njihovi poveljniki — sovjetski častniki.

Neka študentka je celo vzela avtomatsko puško iz roka nekega vojaka, nakar jo je sovjetski vojak takoj ustrelil in ubil. Nato so začeli streljati drugi sovjetski vojaki.

Stanje v Kabulu je napeto, je rekel nadalje indijski očividec.

Po nemškem napadu na Sovjetsko zvezo junija 1941 je jugoslovanska komunistična stranka pod Brozovim vodstvom ustanovila takozvano Narodno osvobodilno gibanje. Pripadniki tega gibanja so si naredili ime "partizani", Broz pa si je privzel ime "Tito". Glavni cilj narodnoosvobodilnega gibanja je bil pripravljati pogoje za prevzem politične oblasti v Jugoslaviji po odhodu tujih okupatorjev. V zvezi s tem je od komunistov vodeno partizansko gibanje proglasilo za izdajalce vse tiste prebivalce, ki se jim niso hoteli pridružiti. Partizani so začeli s fizičnim odstranjevanjem vseh tistih, ki so jim bili napoti.

Ta taktika, skupaj s pomočjo, ki so jo prejemale partizani od zahodnih zaveznikov v zadnjih dveh letih vojne, deloma pa tudi zaradi navzočnosti Rdeče armade v vzhodnih delih Jugoslavije, je omogočila Titu in njegovi komunistični stranki prevzem vse politične oblasti v obnovljeni, povojni Jugoslaviji.

Med najbolj zloglasnimi zločini, ki jih je Tito zagrešil za časa revolucije in po njej je bil pokol vsaj 200.000 Jugoslovancev v letu 1945, največ Hrvatov. Med temi žrtvami je bilo najmanj 12.000 Slovencev.

Od leta 1945 do 1948 je bila Jugoslavija med najbolj radikalnimi komunističnimi državami v vzhodni Evropi. Nobenega dvoma ni, da so Tito in njegovi sodelavci v tem obdobju delali po svoje in večkrat niso sledili navodilom, ki so prihajala iz Moskve, od Stalina.

Nezaupanje Stalina napram Titu je stalno rastle in končno se je sovjetski voditelj odločil, da bo moral Tito zapustiti svoj položaj. Stalinovali so uprli in je prišlo do znane spora med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo oziroma med Titom in Stalinom.

V letih po tem sporu so si Tito, Kardelj in drugi jugoslovanski voditelji zamislili takozvani sistem samoupravljanja, v katerem naj bi delavci sami imeli več vpliva pri odločanju v tovarnah, rudnikih in drugih panogah gospodarstva. Oče in oskrbnik tega sistema je bil Edvard Kardelj, podpiral pa ga je Josip Broz-Tito.

Na področju zunanje politike se je Tito po letu 1943 kaj kmalu odločil za nevrščenost rekoč, da ne on ne Jugoslavija nočeta biti lutka v rokah velesil. Sprejel je ameriško gospodarsko in vojaško pomoč v znesku več milijard dolarjev, ne da bi kdaj bistveno spremenil način jugoslovanskega političnega sistema ali ga v znatni meri demokratiziral.

Gotovo bo njegova smrt v teh zapletenih mednarodnih razmerah imela važne posledice, še zlasti za Jugoslavijo in njene prebivalce. Pred smrtjo ni izbral nobenega naslednika. Dvomljivo je, ako bo sistem takozvanega kolektivnega vodstva, ki ga je ustanovil, kos nalogam in problemom, ki pretijo tej večnarnodni državi.

Iz Clevelanda in okolice

Korotanov koncert—

Pevci in pevke pevskega zbora "Korotan" so preteklo soboto zvečer navdušili polno veliko dvorano Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. s svojim koncertom. K res odličnemu uspehu čestitamo zboru, še posebej pa njegovemu pevovodju inž. Frančku Gorenšku!

Materinska proslava—

Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi v nedeljo, 11. maja, ob treh popoldne v farni dvorani materinsko proslavo. Vljudno ste vabljeni, da se udeležite te proslave v počastitev naših mamic.

Od desete ure naprej isto nedeljo bodo tam napredaj tudi okusni domači krofi!

Ed Kenik počaščen—

Včeraj so direktorji Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. priredili banket v počastitev dolgoletnega predsednika Doma in poštvovalnega kulturnega delavca, g. Eddieja Kenika. Dvorana je bila zasedena. K vsem čestitkam g. Keniku se pridružuje tudi Ameriška Domovina.

Seja—

Jutri, v torek, ob 6. zvečer, imajo članice Podružnice št. 14 SZZ svojo sejo in večerjo v počastitev Materinskega dneva.

Materinski klub—

Materinski klub pri Sv. Vidu bo imel svoj redni mesečni sestanek v sredo, 7. maja, ob običajnem času v društveni sobi avditorija.

Sen. Kennedy—

Včeraj se je mudil v Clevelandu sen. Edward M. Kennedy. Udeležil se je praznovanja poljskega ustavnega dneva, ki so ga priredili člani močne poljske nasebine v našem mestu. Govoril je kakim 3000 poslušalcem.

Raznašalca iščemo—

Uprava Ameriške Domovine išče raznašalca za okolico E. 179 St. do E. 185 St. (Brian Ave., Brazil Rd., East Park, Edgerton, Harland, Neff Rd. in Schenely Ave.).

Oglasite se v upravi AD na 6117 St. Clair ali pa kličite tel. 431-0628.

Muskie in Gromiko se bosta srečala 16. maja

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Jimmy Carter je odobril srečanje med njegovim tajnikom za zunanje zadeve Edmundom S. Muskiejem in sovjetskim zunanjim ministrom Andrejem A. Gromikom.

Muskie in Gromiko naj bi se srečala na Dunaju 16. maja in se pogovarjala o važnih mednarodnih zadevah in še posebej o odnosih med njihovima državama. Ti odnosi so se poslabšali v zadnjih mesecih zaradi sovjetskega vkaranja v Afganistan in predsednik želi obnoviti pogovore na najvišji ravni.

Med obiskom v zahodni Evropi se bo Muskie posvetil tudi s predstavniki držav, ki so članice NATO vojaškega pakta.

Opazovalci v Washingtonu menijo, da Muskie ne bo imel nobenih težav v ameriškem senatu in da bo sprejet kot tajnik za zunanje zadeve že naslednji teden.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Owner, Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — EditorPublished Mon., Wed., Fri., except holidays and 1st 2 weeks
in July

NAROCNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Kanada in dežele izven Združenih držav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece

Petkova izdaja: \$10.00 na leto; Kanada in dežele izven

Združenih držav: \$15.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months

Fridays only: \$10 per year—Canada and Foreign: \$15 a year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

No. 53 Monday, May 5, 1980

Svoboda vesti je najprej iskanje resnice

Na študijskih dnevih v Dragi pri Trstu je leta 1972 predaval tudi dr. Alojzij Suštar, takrat škofov vikar v Churu v Švici. Naslov predavanja je bil: Svoboda vesti kot izraz človekovega dostojanstva. Iz tega predavanja smo iztrgali en del, in sicer tistega, ki govori o iskanju resnice, ter ga posredujemo našim bralcem ob posvetitvi msgr. A. Suštarja za škofa ljubljanskega.

Kot brez resničnega spoznanja svobodna odločitev ni mogoča, tako je za svobodo vesti spoznanje resnice neobhodno potrebno. Najprej se to pravi, da ima vsak človek kot oseba pravico do resnice, do polne in vsestranske resnice. Samo resnica osvobodí človeka. Negativno to pomeni, da zaradi svojega dostojanstva in zaradi svobode vesti nihče ne sme biti oviran pri iskanju in spoznavanju resnice. Nihče ga ne sme omejevali v iskanju resnice s tem, da bi mu zakrival resničnost, mu onemogočal vpogled v dejstva. mu kratil informacije, mu branil kritično presojanje virov spoznanja in metod, ki pridejo do uporabe pri razlagi in utemeljevanju resnice, ali mu vsiljeval s pomočjo propagande ali gesel le razne ideologije.

Pozitivno pa svoboda vesti pomeni, da "resnica ljudi ne sili k priznanju drugače kot z močjo resnice same, ki blago in hkrati krepko prodira v duhove", kot pravi koncilski izjava o verski svobodi (št. 1). Zato pomeni svoboda vesti prostost od vsakega siljenja v družbi "tako od strani posameznikov kakor tudi od strani družbenih skupnosti in katere koli človeške oblasti" (št. 2).

Ker pa človek resnice, ki ga osvobodí, nima enostavno sam iz sebe, ampak si jo mora pridobiti, in te s pomočjo drugih, posameznikov in družbe, je važno vprašanje, na kakšen način naj se to dogaja. "Resnico je treba iskati na način, poudarja vatikanski koncil, "kakor je primeren dostojanstvu človeške narave in njeni družabni naravi, to se pravi s svobodnim iskanjem, s pomočjo pouka ali vzgoje, z medsebojnim občevanjem in razgovorom. Na te načine namreč ljudje drug drugemu odkrivajo resnico, ki so jo našli, ali menijo, da so jo našli, in se tako medsebojno podpirajo v iskanju resnice" (št. 3).

Daljnosežnost teh načel, ki jih je v Cerkví šele II. vatikanski koncil na podlagi dolgih in deloma zelo ostrih debat tako jasno izpovedal, se pokaže, če jih obrnemo na čisto konkretne razmere, in to ne samo v razmerju Cerkve do svetke družbe, temveč tudi v Cerkvi sami in za vernike v Cerkvi.

Tudi za nje velja, da imajo vedno pravico do polne in vsestranske resnice in da pri iskanju in spoznavanju te resnice niso dovoljena nobena druga sredstva kot moč resnice same. Tudi v Cerkvi svoboda vesti izključuje vsako siljenje, vsako nadomeščanje stvarnih argumentov z le avtoritativnimi disciplinarnimi odločitvami in zahteva iskanje resnice na način, ki je primeren dostojanstvu človeške osebe, to se pravi s svobodnim iskanjem, s pomočjo pouka in vzgoje, z medsebojnim poučevanjem in razgovorom. Kar koncilski izjava zahteva za postopanje nasproti tistim, ki vere še ne poznajo, "da nikogar ni dovoljeno proti njegovi volji siliti, naj se oklene vere ... da se v verskih zadevah izključuje vsakršno prisiljevanje s strani ljudi" (št. 10), isto velja tudi v Cerkvi. Če Bog sam ljudi samo "kliče" ne pa sili, "da mu služijo v duhu in resnici, če jih to klicanje sicer obvezuje v vesti, prisili pa jih ne, če Bog sam upošteva dostojanstvo človeške osebe, ki jo je on sam ustvaril in ki se mora ravnati po lastnem premisleku ter biti svobodna" (št. 11), potem to tolikor bolj velja za razmerje in ravnanje cerkvene avtoritete nasproti vernikom. Po Kristusovem zgledu imajo tudi predstavniki cerkvene oblasti samo možnost, da "ljudi potrpežljivo vabijo in jih pritegujejo", "ne pa jih prisiljujejo". O Kristusu pravi koncilski izjava: "Sprical je resnico, toda ni je hotel vsiliti tistim, ki so mu nasprotovali. Njegovo kraljestvo se ne uveljavlja z mečem, temveč se postavlja s pričevanjem in poslušanjem resnice, raste pa z ljubeznijo, s katero na križ povisani Kristus ljudi priteguje k sebi" (št. 11). Isto velja tudi za cerkveno učiteljstvo in njegove predstavnike in zastopnike v vseh oblikah. Kakor so apostoli po besedah koncila "ljudi spreobračali ... ne s prisiljevanjem niti z evangelija nevrednimi prijemi,

temveč v prvi vrsti z močjo božje besede ... do slabotnih pa, čeprav so ti živeli v zmoti, imeli spoštovanje in tako pokazali, da bo vsakdo izmed nas zase dajal odgovor Bogu (Rim 14, 12), in kako je v skladu s tem vsakdo dolžan poslušati svojo vest" (št. 11), tako morajo ravnati tudi vsi nasledniki apostolov. Apostoli so "z neomajno trdnostjo verovali, da je evangelij božja moč v odrešenje vsakomur, ki veruje". Zavrgli so torej sleherno "meseno grožnje", se držali zgleda Kristusove blagosti in skromnosti ter oznanjali božjo besedo v polnem zaupanju v božjo moč te besede, sposobne uničiti protibožje sile in privedi ljudi do vere in do pokorščine Kristusu" (št. 11). Ta načela so ravno za pokoncilski etos, ko je treba v teološkem razpravljanju v medsebojnem razgovoru toliko verskih in nračnih vprašanj razjasniti in ljudi v Cerkvi prepričati o njih resnici, odločilnega pomena.

Beseda iz naroda...

Škofovsko posvečenje A. Turka v Beogradu

II.
CLEVELAND, O. — Nadškof Alojzij Turk je priredil po opravljenih posvetitvenih obredih v cerkvi sv. Antona v Beogradu v nedeljo, 20. aprila t.l., za najozži krog povablencev kosilo v hotelu Metropol, med katerim se je zvrstilo več govornikov.

Prvi je spregovoril zagrebški nadškof in metropolit Franjo Kuharić. Najprej se je spomnil dosedanjega beograjskega nadškofa Bukatka, ki se ni mogel udeležiti obrednih slovesnosti zaradi bolezni, zatem pa je razvil še nekaj misli o vlogi škofstva v službi skupnosti verujočih. Za njim je govoril predsednik Komisije SR Srbije za odnose z verskimi skupnostmi.

Potem pa se je oglasil ljubljanski nadškof in metropolit Suštar, ki je povedal med drugim tudi tole: "V imenu ljubljanske nadškofije in vse Slovenije vam za vaše škofovsko posvečenje in za vašo vodstveno službo v beograjski nadškofiji izrekam voščila in najboljše želje. Slovenci smo z vami tesno povezani, saj ste izšli iz slovenskega ljudstva, med katerim ste preživeli svojo mladost.

Kot vaš ožji rojak z Doljenskega bi vam rad povedal, da vas imamo še vedno iz srca radi, čeprav vas je življenjska pot zanesla daleč od doma v škofijo svetniškega škofa Janeza Gnidovca v Skopje in potem po ovinkih v Beograd. Naj vam v vaši novi in odgovorni službi Bog da vsega svojega blagoslova in pomoči! Naj vam pomaga, da bi mogli s pogumom, veseljem in vedrim pogledom v prihodnost izpolnjevati naloge, katero vam je naložila božja Previdnost!

Spremljali vas bomo na vaši poti in vam pomagali v prvotno pontifikalno mašo v stolnici Kristusa Kralja, ki pa je, kakor znano tistim, kateri poznajo Beograd, nemerno manjša od cerkve sv. Antona, kjer je bila v nedeljo, 20. aprila, Turkova škofovska posvečenjska slovesnost.

Upamo, da boste večkrat prišli v Ljubljano ... V svojem življenju ste na poseben način uresničili in oživili Pavlovo besedo: "Omnibus omnia factus sum — Vsem sem postal vse." Bog vam da moči, da bi to za dolgo uresničili v beograjski nadškofiji.

Predstavniki ruske pravoslavne Cerkve Tarasjev je nadškofu izročil staro razpelo, delo nekega poljskega u-

metnika. Posebej je omenil, naj ga ta križ spominja tudi na sv. očeta Poljaka. Škofsko-prizrenski škof Herbut pa je v svojem govoru obujal spomine na nadškofova ustvarjalna leta v Makedoniji.

V imenu redovnikov je govoril provincial sarajevske frančiškanske province p. Alojzij Istuk, ki je čestital tudi ljubljanskemu nadškofu Suštarju, s katerim se je že prejšnji večkrat srečeval, saj je v okviru jugoslovanske škofovske konference reševal z njim nekatera redovniška vprašanja.

Spregovoril je dalje še jezuit p. Polgar, blejski župnik Nace Skoda, v imenu goriških in tržaških Slovencev in Apostolstva sv. Cirila in Metoda pa dr. Angel Kosmač. Na kosilo so bili tudi zastopniki mestnih, republiških in zveznih organov.

Se isti večer je priredil novoposvečeni nadškof Turk v dvorani poleg stolnice Kristusa Kralja prijateljski sprejem za tiste, ki jih ni mogel povabiti na kosilo v hotelu Metropol. Med udeleženci sprejema je bilo veliko tujih diplomatov in predstavnikov ljudske oblasti. Nekatera srečanja so bila nepozabna, saj je mogoče v jugoslovanski prestolnici srečati ljudi z vsakega sveta.

Pri tem je pa bilo prav prijetno slišati slovensko govorico v najrazličnejših narečjih, istočasno pa zvedeti, da sogovornik že 15 in več let živi v popolnoma srbskem okolju. Tudi otroci slovenskih staršev v večini primerov govorijo slovensko. Nadškof Turk je bil prijeten gostitelj, saj se je domače pogovoril z vsakim, obujal spomine na stara poznanstva in s sproščenim nasmehom vlival na vse strani pogum.

V nedeljo, 27. aprila t.l., je imel škof Alojzij Turk svojo prvo pontifikalno mašo v stolnici Kristusa Kralja, ki pa je, kakor znano tistim, kateri poznajo Beograd, nemerno manjša od cerkve sv. Antona, kjer je bila v nedeljo, 20. aprila, Turkova škofovska posvečenjska slovesnost.

Dne 17. aprila t.l. so jugoslovanski katoliški škofje zaključili svoje redno splošno skupno sejo v Beogradu, ki je bila v nedeljo, 20. aprila, Turkova škofovska posvečenjska slovesnost. Dne 17. aprila t.l. so jugoslovanski katoliški škofje zaključili svoje redno splošno skupno sejo v Beogradu, ki je bila v nedeljo, 20. aprila, Turkova škofovska posvečenjska slovesnost. Dne 17. aprila t.l. so jugoslovanski katoliški škofje zaključili svoje redno splošno skupno sejo v Beogradu, ki je bila v nedeljo, 20. aprila, Turkova škofovska posvečenjska slovesnost.

LUDVIK ČEPON:

Ob obisku v Rusiji

Vtisi in misli.

X.
Politični režimi gledajo na to, da se svojim ljudem prikažejo v najboljši luči. Presoditi, preveriti resničnost ali neresničnost sebi, to je režimu, sebično prikrojene slike tekočega položaja v deželi je navadnemu človeku, navadnemu državljanu teoretično vzeto sicer možno, a praktično vzeto nemogoče in tako rekoč neobstoječe.

V potvarjanju pričujočeslike položaja mora zato režim za vsak primer postopati vsaj do gotove mere previdno, a v potvarjanju zgodovine pa lahko šari skoro brez vsake nevarnosti, da bi navaden režimski podložnik potvorbo zasledil ali razkril.

V kakršno koli slabo in temno zgodovinsko luč je sovjetski uradno ateistični režim postavil in postavlja vero in verstva, pa pusti vero vsaj, kot se ta izraža v umetnosti, pri miru. Ne priznati vpliva in vloge vere, verskih običajev na umetnost bi pač mejilo na čisto navaden verski ali protiverski fanatizem.

Biti pa obsojen ali obdolžen fanatizma, najsibo to verski ali protiverski ali kakršnekoli druge vrste "fanatizem", si tako noben posameznik kakor tudi noben režim ne more in noče privoščiti.

Verski motivi v likovni umetnosti sovjetskega režima, kot smo videli, ne motijo. Ponosni in ljubosumni so Rusi na svoje ikone, ki jih skrbno čuvajo, da bi katera po nedovoljeni poti ne prišla v roke tujcu. Božje hrame zgodovinsko velike umetniške vrednosti ne samo pustijo pri miru, ampak jih tudi s skrbnostjo popravljajo in restavrirajo; to gre enako za krščanske bogoslužne stavbe kot enako za muslimanske.

Kako je pa v tem oziru z umetnostjo, ki se izraža v lepstvu, v drami, operi, baletu? V klasični drami in operi je dovolj verskih motivov, verskih prizorov. V naslednjem je najprej nekaj zanimivih primerov iz mojega obiska opere v Rusiji.

Opere v ZSSR

V Moskvi sem prisostvoval drugače ne tako znani ali popularni operi "Francesca da Rimini" italijanskega skladatelja Zandonai. Eden važnih prizorov v operi se dogaja v cerkvi — seveda katoliški cerkvi v Italiji. Scenarija je bila tudi v tej moskovski prireditvi spremenjena v čisto točno podobo notranjine katoliške cerkve rimskega obreda: na glavnem oltarju mogočno razpelo s štirimi ogromnimi svečniki, tiste vrste, kot jih vidiš v rimskih bazilikah, ki so na oltarju ne, da bi jih prižigali, ampak so tam kot del celotnega umetniškega okrasja. V pogledu na oder sem se počutil, kot da bi bil v Rimu v baziliki Santa Maria Maggiore.

V uzbekistanskem mestu Taškent je bil na našem večernem programu obisk operne predstave Verdi-jeve opere Tosca. Operna hiša stoji v sredini mesta na prostranem trgu z mogočnim vodnjakom v sredini.

Opera Tosca je meni izmed oper bližja in bolj pri srcu poleg drugega predvsem zato, ker se vsi trije akti odigravajo v Rimu, prvi v baziliki Sanct Andrea della Valle, drugi v Palazzo Farnese in tretji v Castel Sanct Angelo. V Rimu sem stanovan nasproti Palazzo Farnese in na poti k predavanjem sem se ustavljal v cerkvi Sanct Andrea della Valle.

Opera je bila peta seve ne v italijanščini, ampak v rusči-

ni. Kdo bi si mislil, da bom kdaj gledal opero Tosca tam daleč v azijski Rusiji, peto v rusčini!

Prvi akt se, kot rečeno, odigrava v cerkvi S. Andrea della Valle s prvo sceno v stranski kapeli, ki je od glavne cerkvene ladje predeljena z železno ograjo. Kakor scena zahteva, je tudi v tej ruski predstavi stal v kapeli kip Matere Božje. Mežnar, ki z omelom briše prah iz kipa, je bil oblečen v talar, kot se to zagre za mežnarja v rimskih cerkvah.

Ko mežnar tako z omelom v roki sam s seboj govori, brblja, poje, se naenkrat zasliši zvon, ki zvoni k molitvi angelskega češčenja. Mežnar potegne čepico z glave, v zadregi pokrije z njo steklenico vina, iz katere je srkal, poklekne in molí.

Napeto sem gledal, kako se bo v tem prizoru odrezal to "ruski mežnar". Pokleknil je na obe kolena, se pobožno pokrižal po naše, po rimskem obredu in kar privzdignilo me da mi ne bi ušel pritrjevalen da mi ne bi ušel pritrjevalen bravo, ko je v najlepše zgovorjeni latinščini molil — pel: "Angelus Domini nuntiavit Mariae ..."

Kakor igra zahteva, se tu na oder pripodi tropa razposajenih ministrantov. "Ruski mežnar" se je tudi tu v igranju krasno odrezal. Spretno je krotil, okoli podil, urejeval razigrano, "klepetavo mladež. Kar me je motilo, je bilo to, da ti ministranti niso bili fantiči — deški zbor — ampak grupa opernih pevč, plesalk, ki jim ministrantska obleka ni kaj posebno pristojala. Pa to sem jim nekako odpustil.

V istem aktu se v sceni proti koncu odvijte po sredi cerkve procesija v vsem liturgičnem pompu z ministranti, s križem na čelu, pevskim zborom, duhovščino, kanoniki, kardinalom. Tudi tega ruski režiserji niso izpustili, čeprav bi opustitev celotni zgodbi malo ali nič ne škodila.

V Irkucku smo gledali originalno rusko opero "Princ Igor" skladatelja Borodina. Režija zahteva, da vojsko, ki koraka na vojno polje, blagoslovja škof. To je bilo v predstavi po vseh pravilih predvedeno. Seveda je tu škof nastopil kot pravoslavni vladika v krasni pravoslavni cerkveni opravi.

Da klasične leposlovne literature režim ni mogel očistiti verskih motivov, je jasno. Brez literarno teološko-filozofskega razmišljanja ne bilo ne pravega Gogolja, ne Dostojevskega in še manj Tolstoj, da omenimo samo nekatere. Da so pa literarne ustvarjalce izza časa komunistične vlade bolj ali manj očističene verskih motivov in verskega "mračnjastva", lahko pričakujemo. Če teh v modernih leposlovnih delih ne najdemo, pa v njih le ne manjka razpravljanja o etičnih problemih kot n. pr. v romanu "Mat" Maksima Gorkija.

V Leningradu

V tej zvezi moram z vami deliti zanimivo literarno doživetje, majhno literarno odkritje, za svetovni literarni svet brez posebno izrednega pomena, a za nas Slovence vendar zanimivo. V Leningradu sem šel na cesto okrog četrte ali pete ure popoldne. V moje začudenje se je slika ulice — avenije — Nevski Prospekt od jutranjih ur zelo spremenila. Skoro po vsej dolžini avenije so bili na pločnikih postavljeni štanti, štanti ne sadja, sočivja, jedi ali sladkarij, ampak štanti, vse zalozeni s knjigami. Če hočeš poznati ali ne, drži, da ruski

človek ljubi knjigo.

Ze poprej sem bral, da ni nič tako nenavadnega, da vidiš mladega ruskega človeka na klopi v parku s knjigo poezije v roki. O tem sem se pozneje sam na svoje oči prepričal. Ta prizor v Leningradu je pa bil zame dodaten dokaz istega. — Sam sem začel brskati med knjigami. V svoje veliko začudenje sem zadel na knjigo z naslovom, seveda v cirilici: "France Prešeren — Izbrane" — Državna izdaja leposlovne literature, Moskva 1955. Torej ruski prevod izbranih Prešernovih pesmi.

Knjigo sem takoj za mal denar kupil in jo kot zanimiv spomin še hranim. Ali veste, da je v to izdajo izbranih pesmi vključen neokrnjen sonet "Krst pri Savici"? Ce se ena ali druga Prešernova pesem samo dotakne gotovega verskega motiva, je pa vera v sonetu "Krst pri Savici" gotovo glavni motiv, in to ne samo vera na splošno, ampak krščanska vera, vse doli do najmanjših odtokov. Kot lahko vidimo, je uradna cenzura morala tukaj pogledati skozi prste.

Bolj kot pri svojem prvem obisku v Rusiji sem tokrat opazil, da so vodniki v muzejih in umetniških galerijah kar dobro doma v poznanju svetopisemskih zgodb, verskih in liturgičnih navad in izrazov zanje. V razstavi ikon v Tretjakovi galeriji v Moskvi, je vodnik kar dobro vedel, da je v zgodovini vsako posamežno mesto imelo svojo posebno ikono Matere Božje — Bogorodice-kot za svojo patrono. Vodnik je tako govoril o Bogorodici mesta Vladimira, mesta Kazana, Kijeva, itd. Vedel je tudi, kaj je to Kristus Parakletor, za kar, je rekel, Rusi rabijo izraz Spas (Spasitelj, Rešenik).

V Leningradskem muzeju Hermitage smo z vodnikom ustavili pred sliko svetopisemskega Izgubljenega sina. Vodnik, specializiran za ogled muzeja, se je najprej na dolgo in široko razgovoril o zgodbi Izgubljenega sina — vse predolgo, se mi je zdelo.

Nalašč sem sunil svojega sopotnika — profesorja, ki se je vse skozi šolal v katoliških šolah, in mu pošepetal: "Ali si že kdaj slišal to 'čudno storijo'. Pomenljivo se mi je namemnil: "Ja, zdi se mi, da že neke enkrat poprej". Če pa je bila za naju in morda še za koga drugega pripoved predolga in nepotrebna, sem pa vendar moral priznati, da je bilo za mladega ruskega vodnika lepo, da je evangelsko zgodbo sploh poznal, če je to morda bilo tudi samo zaradi njegove službe.

Morda bi pa bilo in je bilo v primeru ruskih obiskovalcev muzeja, ki niso nikdar popreje imeli prilike slišati ali brati evangelije, naštevanje vseh teh podrobnosti svetopisemske zgodbe ne samo zanimivo, ampak za razumevanje slike tudi potrebno.

IZ NAŠIH VRST

Wickliffe, O. — Cenjeno uradnišvo! Obnavljam naročnino za Ameriško Domovino v znesku \$28 in dodajam \$2 za tiskovni sklad. Želim vam obilo uspeha in napredka. Lepimi pozdravi

Lojze Burjes

Johnstown, Pa. — Obnavljam naročnino za nadaljnje leto in prispevam \$2 v tiskovni sklad. Sprejmite, prosim, lepe pozdrave od naročnice

Angela Pirman

Milwaukee, Wis. — Spoštovani! Prilagam denarno naročnino za enoletno naročnino Ameriške Domovine, \$2 pa za tiskovni sklad. Najlepši pozdrav vsem skupaj!

John Bambic

Maks Simončič:

Izvillečki iz življenja DR. VALENTINA MERŠOLA

UVOD

Letos bo preteklo dolgih 35 let spomina na žalostni bratomorski politični zločin in obračun nad slovensko domobransko vojsko in civilnimi protikomunističnimi begunci.

To moje delo je življenjepis uspeha polnega in plodnosnega dela iz življenja našega poznanega in čislana rojaka-Slovenca dr. Valentina Meršola st., katero je poklonjeno njemu v zahvalo za odločni in odlični nastop, ki se je končal z uspehom za časa "Vetrinske tragedije" v mesecu maju l. 1945. Z njegovim posredovanjem pri feldmaršalu Alexandru se je zaustavilo nadaljnjo pošiljanje beguncev nazaj v Jugoslavijo.

Naš rojak pa ni bil samo voditelj in zastopnik Slovencev v begunstvu, bil je tudi strasten in izvrsten hribolazec.

Naj ga kitica našega priljubljenega primorskega pesnika Simona Gregorčiča iz njegovih "Izbranih poezij" spomni na najlepšo in najboljši priljubljeni, težko dosegljivo "Planinsko rožo" na leta svobode, mladosti in lepote:

*Cvetlic prepoln je svet,
a ni na njem krasnejše,
ni meni je milejše,
kot ta planinski cvet.*

*A zdaj mi v daljnem sveti
oko po njej rosi;
ohrani Bog te v cveti,
planinska roža ti.*

I.

Precejšnje število člankov je bilo že objavljenih o življenju našega rojaka dr. Meršola, danes pa hočem obnoviti nekaj pozabljenih in dodati še nekaj neobjavljenih, a zanimivih podatkov.

Gospod rojak je potomec Meršolovega rodu, kateri še sedaj živi v Lipnici, blizu mesta Radovljica na Gorenjskem in to preko 400 let. Domačini radi predstavijo pomen "radovljica", kar po njihovem tolmačenju pomeni mesto "rade volje". Dr. Meršol je stodoletni Slovenec, če ga označim v procentnem računanju, po krvi, po potomstvu, neravi, mišljenju in zavednosti.

Rodil se je v železniški čuvajnici pri Sv. Ani blizu Radovljice 22. februarja 1894. Oče je bil železniški načelnik, mati pa Koblerjeva Marija iz Globokega.

Po starosti je sedel na šesti družinski stopnji, vsega skupaj je bilo 9 otrok. Slovenci imamo za številčne družine kot je bila Meršolova, posebno pomembne besede: "Otrok je sreča in z njim pride v družino božji blagoslov..."

Poglejmo malo po imenih njegovih bratov in sestra. Prvi je bil Anton, sledila mu je Režika in potem kar lepo po vrstnem redu: Francelj, Kati in kmalu za njo Micka, Tine, Jože, zopet Micka in kot zadnji se je rodil Janez.

Ze ko se rodimo, nam je zapisano, da bomo morali uinreti, pa vendar je bela žena bila pri tej zavedni in globokovni družini večkrat gost in tako je malemu, komaj 6-mesečnemu Janezku pretrgala življenjsko nit. Kmalu za njim je morala v prerani grob tudi sestra, dveletna Micka.

Družino je smrt globoko prizadela in ko se je potem zopet rodila deklica, so jo krstili tudi za Micko tako, da je

Dr. Valentin Meršol,
v mladih letih.

povzela ime po svoji pokojni sestrici.

Ko pa je Micka odrasla, se je poročila s posestnikom Jožetom Pogačnikom. Njen brat Anton je bil v avstrijski vojaški suknji, tudi železniški uslužbenec in ranjen v železniški nesreči, ni pa nikdar popolnoma okreval po njej. Ta nesreča se je zgodila blizu romunske meje.

Sestra Režika se je tudi ozirala po železniških kapah in res je poročila železniškega uslužbenca Karla Smrekarja. Skupno družinsko ognjišče sta si postavila v slovenskem glavnem mestu Ljubljani.

Francelj pa je bil odprte glave, "brihtna buča" in zelo dober za učenje, zato so ga poslali v šole. (Pravzaprav so vsi Meršolovi otroci napravili štiritirzrednico v Radovljici.) Ob izbruhu prve svetovne vojne je bil Francelj že študent medicine, in razume se, tudi mobiliziran v avstrijsko armado. Leta 1914 je bil ubit pri mestu Lvov, v Galiciji. (Ameriška Domovina je pred leti objavila roman "Galicija", katerega je napisal moj pokojni oče Maks I. Simončič po zapiskih, prinese-nih iz ruskega ujetništva in v katerih prikazuje vse grozote ir. trpljenja.)

Kati pa je gledala za čevljarjskim mojstrom Lojzetom Nehletom in stopila z njim v zakonsko vez ter imela lepo življenje kasneje v Trzinu.

Njen brat Jože je le sanjari-l o zemlji, o božjem stvarjenju, naravi, o kmetijstvu in posestvu. Toda njegove želje je zopet prekrizala bela žena, to pot daleč od doma v vojaških vrstah, kjer se je Jože boril v avstrijski armadi na Poljskem pri mestu Lublinu in tam našel tudi zadnji počitek v tuji zemlji.

Dolgo roko je imela smrt za to družino, ni prizanašala, odpuščala, odlašala in imela nobenega smisla za razumevanje!

Pojdimo sedaj nazaj v otroška leta, ko je mali Tinček drsal svoje hlače še po radovljjskih šolskih klopih. Nadarjen, brihten, je pač moral od doma v "višje šole". Najprvo je videl znotraj Franc-Jože-vevo gimnazijo v Kranju, od tu pa je moral v knezoškofjsko privatno gimnazijo sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano, kjer je leta 1912 diplomiral z odliko.

Vojno avstrijsko komando vse to ni zanimalo, poklicali so ga pod orožje že leta 1914. Smrt njegovega brata Francelja pa ga je toliko iztirila, da je postal popolnoma brezbrizen, zanemarjal svoje vojaške dolžnosti in bil pravi upornik in nepokorjenec.

V začetnih dneh meseca februarja leta 1915 je Tine moral s svojim 6. bataljonom

KOLEDAR

društvenih prireditev

MAJ

10. — Dr. Novi dom št. 7 ADZ priredi jurjevanje na izletniškem središču ADZ na Kniffin Rd. v Leroyu. Kot gositi sodelujejo pevci Korotana in Kresovi plesalci. Kulturni nastop ob 6.30 zvečer. Za ples po koncertu igra Alpski sekstet.

11. — Materinska proslava Slovenske šole pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu. Pričetek ob 3. popoldne v šolski dvorani.

11. — Materinska proslava Slovenske šole pri sv. Vidu.

16. — Slovenski dom za ostarele ima redni letni občni zbor ob 7. zvečer - SDD na 15335 Waterloo Road.

18. — Materinska proslava društva Triglav, Milwaukee, ob 2. popoldne, v Parku.

24. — Mladi harmonikarji priredijo koncert, ki bo združen z nastopom folklorne skupine Slovensko-ameriškega radio kluba (SARC)

na dolgo vojaško pot proti smeri Košice-Prešov, katera je vodila naravnost do ruskih bojnih črt. Občevalni uradni jezik je bila nemščina, šele pri prelazu Dukla je čul prve češkoslovaške razgovore in slovansko besedo "Setso zabrali Moskvali (Moskovci — po naše Rusi — so že zasedli vse.)" Beseda je kasneje postala resnica tudi za Tinčka, ko so ga ujeli in je postal vojni ujetnik.

Ruski komandi pa ni ostalo prikrito, da je mediciner in dobil je ukaz, da pomaga pri obvezovanju ranjencev. Ker pa nima človek samo prijatelje, se je moral sprijazniti z mislijo, da je imel zagrizenega sovražnika in sicer ruskega kozaka. Če bi še kaj dalje časa ostal na istem mestu, bi najbrže bil sam v resni nevarnosti za svoje osebo življenje, ker pa je bila vojska, zato so tudi vojake premikali iz enega kraja v drugi in to je rešilo Tinčka tega nevarnega položaja, ko se je njegov oddelek premaknil iz prelaza Dukla v Jaslo. Stotine kilometrov dolga in naporna pot za te pešake v dežju in snegu je prinesla med bataljone boleznih in končno je tudi Meršol obo-lil na influenco. Bil je izčrpan in preslab, da bi nadaljeval to težko pot kot pešak. Dobil je dovoljenje, da je nadaljeval to vojaško turo na sanitetnem vlakcu. Pot je peljala proti Minsku in bilo je ravno okoli Velike noči, ko so dospeli do ukrajinskega mesta Kijev.

Tam je bil zajet od Rusov tudi sedanji jugoslovanski komunistični predsednik Josip Broz Tito. (Imam shranjen pismeni podatek, ko sta se sedanji Tito — takratni Babič — in dr. Meršol srečala leta 1928 v neki zagrebški bolnici in se je Tito predstavil z besedami: "Ja sam Babič...")

Takratni ruski Rdeči križ, katerega so oskrbovale ženske-bolničarke, je razdelil vsakemu ujetniku po dva velikonočna pirha in dodale še kos pogače. Za nameček pa je dobil vsak še kristjanski "poljub" s čestitko: "Hristos vaskrese" ali prestavljeno v naš jezik, "Kristus je vstal!"

(Dalje prihodnjič)

iz Chicaga. Koncert bo v avditoriju pri Sv. Vidu. Začetek ob 7. zvečer.

25. — Društvo SPB Cleveland obhaja Slovenski spominski dan za žrtve vojne in komunistične revolucije ter 35. obletnico Slovenske tragedije. Sv. maša bo pri Lurški Mariji na Chardon Rd. ob 11.30 dopoldne.

26. — Spominska svečanost društva Triglav, Milwaukee, s sv. mašo, sporedom in kosilom v Parku. Pričetek ob 11. dopoldne.

JUNIJ

14. in 15. — Tabor, DSPB Cleveland, pripravi pri spominski kapelici Orlovega vrha na Slovenski pristavi spominsko proslavo 35. obletnice pokolja Slovenskih Domobrancev, Četnikov in civilnega prebivalstva.

15. — Tabor, DSPB Cleveland, obhaja stoletnico rojstva ustanovitelja Slovenskega domobranstva pok. Gen. Leona Rupnika.

22. — Društvo Triglav, Milwaukee, priredi prvi poletni piknik v svojem Parku. Ob 11. dop. sv. maša, nato kosilo, zabava in ples. Igra Amanov orkester iz Chicaga.

29. — Piknik Misijonske Znamkarske Akcije (MZA) na Slovenski pristavi.

JULIJ

13. — Mladinski pevski zbor, Kr. 3 SNPJ priredi "cirkus" in piknik na SNPJ farmi na Heath Road. Začetek ob 2.30 popoldne.

20. — Piknik Slovenske šole pri Sv. Vidu na Slovenski pristavi.

20. — Misijonski piknik s sv. mašo in kosilom v Parku Triglava, Milwaukee. Srečolov, igre in žrebanje do-bitkov. Pričetek ob 11. dopoldne.

27. — Piknik Slovenske šole pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu na Slovenski pristavi.

AVGUST

3. — Obiška Federacija KSKJ društev priredi piknik v parku sv. Jožefa na Wil-loughby Hillsu, Ohio.

17. — Žegnanje pri fari Marije Vnebovzete v Collinwoodu. Od 2. popoldne do 9. zvečer.

24. — Športni dan in piknik društva Triglav, Ob 11. dop. sv. maša, nato kosilo, tekme v odbojki in zabava s plesom. Igrajo "Veseli Sloven-ci" iz Sheboygana.

SEPTEMBER

7. — Društvo S.P.K.B. Cleveland priredi vsakoletno romanje k Materi božji v Frank, Ohio.

13. — Pevski zbor Fantje na yasi priredi koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek ob 7. zvečer.

21. — Oltarno društvo sv. Vida priredi svoje vsakoletno kosilo v avditoriju farne šole.

28. — Društvo Triglav, Milwaukee, priredi Vinsko trgateg v Parku. Začetek popoldne s kosilom. Za zabavo igra Frank Sezon.

25. — Ženski odsek Slovenskega doma za ostarele na Neff Rd. priredi večerjo v korist Doma v SND na St. Clair Ave. Pričetek ob 6. uri zvečer, večerja ob 7. zv.

28. — Ansambel "Galebi" in deklški tercet "Mavrica" iz

Opčin pri Trstu priredita koncert v avditoriju pri Sv. Vidu. Pričetek ob 3. popoldne. Po prireditvi domača zabava — igra ansambel "Galebi".

OKTOBER

11. — Klub slovenskih upokojencev za Newburg-Maple Hts. priredi večerjo in ples v SND na E. 80 St. Večerjo servirajo od 6. do 9. zvečer.

18. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi večerjo in ples v počastitev 50-letnice svojega obstoja v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 6.30 zvečer.

18. — Tabor, DSPB Cleveland, prireja svoj jesniski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Ave. Igrajo "Veseli Slovenci".

25. — Stajerski klub, Cleveland, O. priredi martinovanje v avditoriju pri Sv. Vidu. Pričetek ob 7. zvečer. Igrajo Veseli Slovenci.

NOVEMBER

8. — Praznovanje 30-letnice društva Triglav, Milwaukee, v dvorani cerkve sv. Janeza na Cold Spring Rd. s svečanim sporedom. Pričetek ob 6. zvečer.

8. — Belokranjski klub priredi svoje vsakoletno martinovanje v Slov. narodnem domu na St. Clairju. Igra orkester John Hutar "Just for You".

9. — Slomškov krožek postreže s kosilom v avditoriju pri Sv. Vidu od 11.30 do 1.30 popoldne.

29. — Mladinski pevski zbor, Kr. 3 SNPJ priredi večerjo, koncert in ples v SDD na Waterloo Road.

23. — Fara Marije Vnebovzete priredi Zahvalni festival. Od 2. popoldne do 9. zvečer.

DECEMBER

14. — Dr. sv. Jožefa KSKJ št. 169 bo imelo svojo božičnico ob 3. popoldne v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Tiskovni sklad A.D.

V tiskovni sklad Ameriške Domovine so od zadnjič darovali sledeči narodno zavedni rojaki:

John Bambic,	2.00
Milwaukee, Wis.	
Tony Berkopec,	2.00
Wickliffe, O.	
Louis Babic,	5.00
Toronto, Ont.	
John Dejak,	7.00
Mayfield Village, O.	
Mrs. J. Cebulj,	7.00
Cleveland, O.	
Miss Marija Kovacic, ..	7.00
Cleveland, O.	
Frank Rupnik,	2.00
Richmond Hts., O.	
John Treck,	2.00
Cleveland, O.	
Anton Skerl,	\$ 7.00
Chesterland, O.	
John Fekete,	5.00
Cleveland, O.	
Prof. Milko Jeglic,	2.00
South Bend, Ind.	
Lucille M. Romih,	2.00
Cleveland, O.	
Frank Brence,	2.00
Rexdale, Ont.	
Louis Kobal,	7.00
Euclid, O.	
Bernard Rozman,	10.00
Joliet, Ill., v spomin pok.	
očeta Antona Rozman	
Mrs. Zalka Cimzar, ...	10.00
E. Brunswick, N.J.	
Joseph Jalovec,	5.00
Richmond Hts., O.	
Mrs. Mary Wolf Noggy, ..	3.00
Cleveland, O.	
Mary Saurich,	11.00
Cleveland, O.	
Angela Pirman,	2.00
Johnstown, Pa.	

Alice in Al Bozic,	5.00
Cleveland, O., v spomin pok. Mary Debevec	
Louis Burjes,	2.00
Wickliffe, O.	
Frances Kovacic,	1.00
Cleveland, O.	
Daniel Postotnik,	5.00
Cleveland, O.	
Družini Benedik in	
Kuhar,	5.00
Cleveland, O.	
Neimenovani,	10.00
Jack Avcin,	2.00
Cleveland, O.	
Matt Krizman,	10.00
Mentor, O.	
Frances Macerol,	2.00
Cleveland, O.	
Ida Leben,	7.00
Cleveland, O.	
John Horvat,	2.00
Montreal, Que.	
John P. Makuc,	2.00
Oakland, Kal.	
Anton Perušek,	2.00
Cleveland, O.	
Dr. Marjan Erman,	2.00
Chicago, Ill.	
Frank Taucher,	2.00
Euclid, O.	
Helen M. Fonda,	5.00
Cleveland, O.	
Ivan Horvat,	2.00
Fairfield, Conn.	
Helen Percic,	2.00
Richmond Hts., O.	
Mrs. Maria Selak,	10.00
Girard, O.	

Vsem darovalcem iskrena hvala!

Vesti iz Slovenije

BREŽICE — Brežičani bodo letos, v dnevih od 13. do 15. junija priredili 9. kongres Gasilske zveze Slovenije. V posebni paradi pričakujejo okrog 7.000 udeležencev.

CELJE — V galeriji Turističnega društva v Celju so pred kratkim odprli razstavo jedkanic slikarja Avgusta Seebacherja, ki je večji del svojega življenja preživel v Celju. Slikal pa je predvsem motive iz celjske staroveške in srednjeveške zgodovine. Slike so last celjskega pokrajinskega muzeja.

CRESNJEVCI — V okviru praznovanja kulturnega praznika so v Črešnjevcih člani Kulturnega društva "Peter Dajnko" pripravili srečanje pesnikov in pisateljev občine Gornja Radgona.

DRAMLJE — Večina od 220 učencev osnovne šole v Dramljah se je po končanih zimskih počitnicah vrnilo v novo šolo. Štiri učilnice za razredni pouk ter pet kabineto- bodo prav gotovo nudili boljše pogoje za učenje. Poleg nove šole za Dramelčane gotovo pomeni veliko pridobitev tudi novi otroški vrtec z dvema oddelkoma, ki bosta tudi pod streho nove zgradbe.

GODESICI — Krajanje Godešiča so dobili svoje glasilo. Poimenovali so ga "Dobrave", saj naselje leži na robu Sorškega polja in za vasjo se razprostirajo njive in travniki, ki se imenujejo Dobrave. Naslovno stran prve številke je opremil domači slikar Franc Novinec.

GORJE — V Gorjah so dobili pri samopostrežni trgovini "Specerije" javno telefonsko govorilnico, kar je bilo za prebivalce dolgoletna želja, saj v kraju ni druge telefona kot na pošti, od koder pa je bilo mogoče telefonirati le v času obratovanja pošte.

GORNJA RADGONA — V obratu Gorenje-Elrad iz Gornje Radgone že več let deluje ženski pevski zbor, ki ga vodi znani radgonski pesnik Manjko Golar. Poleg ženskega zbora je marljivo začel z vajami moški oktet orodjarjev tega podjetja.

HODOŠ — Prebivalci dvojezičnega območja iz Hodoša so odprli nov kulturni dom,

v katerem so uredili knjižnico, ki je bogato založena z madžarskimi in slovenskimi knjigami, poleg pa je tudi čitalnica, ki se je lahko poslužujejo vedoželjni bralci.

KOBILJE — Krajevni odbor Rdečega križa Kobilje je pred kratkim pripravil v dvorani Zadrugnega doma sprejem in pogostitev za okoli 100 starejših ljudi iz Kobilje.

KOPER — V koprski občini bodo letos pospešeno urejali cestno omrežje. Večja posega sta predvidena v Ankaranu, kjer bodo nadaljevali dela na cesti proti Valdoltri. Najpomembnejše delo v samem Kopru pa je nadaljevanje gradnje semedelske vpadnice.

KRANJ — Gorenjska je zbrala doslej 53 milijonov dinarjev, mora pa jih še 8 za obnovo in posodobitev planskega doma na Kredarici pod Triglavom.

Prijatelj's Pharmacy

St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4211
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA
RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS

MALI OGLASI

For your problem home - roof, porch, steps, paint (exterior, interior) call 881-0683 anytime. Estimates free.

(X)

Beautiful House For Sale
Chesterland 8243 Merrie Lane Take 306 to Mulberry, west to Lyman to Mary Lane. GAS HEAT! 4 bedrm split, 1½ acre wooded lot, fireplace, built-in, & micro oven, full basement, \$82,900. Transferred owner will consider all offers. For appt., Elaine Bullock, 729-9258.

DOLORES C. KNOWLTON INC. REALTORS
729-1971

(X)

NAPRODAJ
Stiridružinska na 5901-03 Bonna Ave. Letni dohodek \$3060. Ugodna cena. Kličite 481-5438 (49,50,52,53)

HOUSE FOR SALE
Single home. Remodeled. 3 Bedrooms, 1½ baths, 3 car garage, 5801 Prosser Ave. Call 881-1172 (52-57)

LASTNIK PRODAJA
Zelo dobro ohranjen bungalov v Euclidu! Kličite 731-4054 po 3. uri popoldne. (52-56)

OSKRBNIKA ISCEMO
Zakonski par. Slovenski dom na Holmes Ave. Pokličite go. Sophie Magayne na 943-0645. (51-53)

JOE THE MOVER
Available at all times. Call 531-3751 (52-53)

Beautifully furnished 2 bedr. modern home for rent in Winter Haven, Fla. Available April 16, by month or year. For more information call 1-834-1206. (52-56)

LOT FOR SALE
50x125, zoned for 2 family on Brazil Rd., \$13,500. Call 531-0809. (55,58,61,63)

Cleaning Woman Wanted
Good pay. Easy work. Easy hours. For downtown jewelry store. 4 mornings per week. 621-5745 ask for Eileen. (53-55)

FOR RENT
1 Bedroom suite, up. 2 family. Completely redecorated. Groveswood area. Call 731-1860. (53,55)

KANONIK J. J. OMAN:

25 let med clevelandskimi Slovenci

"Dobrodošel!" se je smejal g. doktor in me ogledoval kakor kakšno nenavadno bitje. Ko pa je zapazil moje začudenje, mi je brž vso zadevo pojasnil: "Veste, midva sva bila malo v zadregi. Ker Vas že več let nisva videla, sva se bala, da bi Vas ne zgrešila. Končno sva se dogovorila, da bova gledala na kakšno veliko zimsko suknjo. In res sva Vas bom odpustil, da sta se mi smejala."

"Kaj tukaj ljudje ne nosijo zimskih sukenj?" sem se odrezal nekam vznevoljen, da sta me na ta način spoznala.

"Seveda jih nosijo," je brž poprijel g. doktor, "pa ne takih kožuhov kakor v Minnesoti. Tukaj so zime milejše."

"To me pa veseli. Zima mi ni bila nikdar všeč. Še nekaj takih novic mi povejta, pa bom zopet dobre volje in Vama bom odpustil, da sta se mi smejala."

Vendar pa sem samo še enkrat pozneje oblekel tisti kožuh. To je bilo tisto leto, ko je meseca novembra pritisnila huda burja in je vse mesto zagrnila v dva čevlja debelo snežno odejo. Klicali so me k bolniku. Sneg je tako gosto padal, da se ni nikamor videlo. Kakor lačni volkovi je tulil veter okrog vogalov. Vzel sem svoj mali kovček, v katerem sem nosil vse potrebno za bolniške obiske in hitel ven v burjo, kjer sem se tako domače počutil kakor severni medved v polarnih krajih.

Nekaj let pozneje pa je prišel k meni slovenski siromak in prosil obleke. Skočil sem, takrat sem bil še bolj mlad, zato sem res lahko skočil, pod streho po kožuh in sem mu ga dal. Oba sva bila vesela, jaz, ker sem se iznebil kožuha, siromak pa, ker je dobil tako gorko suknjo.

Mesta Clevelanda pa tisti večer nisem nič videl. Noč je bila temna in sneg je sipal iz neba, kakor bi ga bil iz vreče stresal. Dr. Seliškar je imel svoj avto zunaj postaje; brž smo se vanj splazili in se odpeljali po cesti naprej. Kam? tega tedaj nisem vedel in mi tudi ni bilo mar, saj sem bil med svojimi znanci.

Med potjo proti Sv. Vidu sta mi pričela pripovedovati sledečo dogodbo: "Ko sva se peljala po St. Clair Ave. proti postaji, se je prizibal iz nekega saluna — St. Clair je bila pred 25 leti cesta salunov — neki tujec, ki se mu je videlo, da mu je pijača zlezla v glavo in noge."

"To je popolnoma naravno", je pristavil g. doktor, "da človeku, ki ves dan pri bari, točilnici, stoji in pije, končno nekaj pijače tudi v noge zleze. Tako se je godilo tudi ubogemu tujcu, zato pa taka nevednost in razpor v nogah. Leva noga je hotela na levo, desna na desno in ubogi pijanček je na obeh straneh ceste iskal ravnovesja. Slednjič se je pa menda njemu samemu to krogovičenje zdelo smešno, zato je zavil na sredo ceste in sicer v trenutku, ko sva midva privozila mimo."

"Ampak šofiral je dr. Seliškar," je brž popravil g. župnik Ponikvar.

"Da, jaz sem krmari!" je potrdil g. doktor, "pa ne prehitro. Če bi bil hitro vozil, bi imeli jutri pogreb. Tako pa ni bilo prehudo. Motor, kate-rega je tujec za hip tesno obšel in poljubil, mu je le obleko raztrgal, njega pahnili

vstran, življenju pa prizanesel."

"No sedaj smo pa doma," je vzkliknil g. Ponikvar, ko smo zavili iz St. Claira na stransko cesto.

"Kje je moj dom? Kje je župnišče?" sem radovedno povpraševal.

"Tistale hiša," je odgovoril g. Ponikvar in kazal na leseno, skromno in za faro, kot je Sv. Vid, petkrat premajhno stavbo. Danes pa, ko to pišem in obnavljam stare spomine, me veseli, da morem faranom Sv. Vida čestitati radi lepe nove cerkve in radi lepega novega župnišča. G. župnik je nad 25 let gnezdil v nizkih in zadulih prostorih, zato je zaslužil kaj boljšega. Čast faranom, ki so mu zgradili župnišče, kakršnega ni med Slovenci ne v starem kraju ne tu v Ameriki.

Ljudje večkrat povprašujejo, zakaj bi moralo biti župnišče tako prostorno. Navadno govore: saj g. župnik nima družine, sam je ali ima enega, kvečjemu dva kaplana.

Župnišče ni samo stanovanje. Župnišče mora imeti, četudi je majhna fara, vsaj čakalnice, uradno sobo in obednico, ki mora biti zadosti velika za vse slučaje, kot ob 40-urni pobožnosti in drugih prilikah, ko je treba več duhovnikov na pomoč poklicati. Če ima fara še kaplana, sta razen čakalnice in spalnice potrebna še dva uradna prostora, ker svojih osebnih zadev nihče ne obravnava rad vpricho drugih. Ena ali dve spalnici sta potrebni tudi za slučaj obiska.

Župnišče mora imeti tudi razne shrambe za knjige in za župnijski arhiv ali za shrambo zgodovinskih zanimivosti, ki se tičejo fare. Čim večja je župnija, tem večje mora biti tudi župnišče, da odgovarja vsem zahtevam. To omenjam zato, ker sem večkrat slišal govoriti: čemu tako prostorno župnišče?

Vstopili smo v župnišče in še nekoliko povasovali. G. Ponikvar in dr. Seliškar sta v hipu hotela poizvedeti o vseh minnesotskih znancih in prijateljih, ki so jima poslali pozdrave. Tudi za Ivana Zormanana sem bil prinesel nekaj pozdravov, ki mu jih pa najbrž še do danes nisem izročil.

Takrat se nisva sešla, pozneje sem bil pa na to pozabil. Z Ivanom Zormanom sva namreč bila nekaj časa skupaj v Zavodu sv. Janeza Krstnika. Prebil je nekoč velikonočne počitnice pri Sv. Stefanu, kjer se ga ljudje še danes spominjajo kot veleuma, ki zna izvrstno pritiskati na orgle.

"Jutri boste maševali ob sedmih," je končno rekel g. Ponikvar in s tem dal znamenje, da bo že čas iti k počitku.

"Lahko noč, pa dobro spi-te!"

"Hvala lepa! Želim enako. Spanja sem pa potreben, ker ga je bilo zadnje dve noči bolj malo."

Razšli smo se. G. dr. Seliškar je krenil proti domu, midva z g. Ponikvarjem pa k počitku.

Prve noči v Clevelandu ne bom nikoli pozabil. Koliko časa me je spanec zibal, ne vem, vem pa, da so me vzbudili takile čudni vzkliki: za vraga, ti boš... tri sto... pa te bom tako udaril, da boš... (Se nadaljuje)

80-letnica Društva sv. Alojzija št. 52 KSKJ Indianapolis, Indiana

CLEVELAND, Ohio. — Društvo sv. Alojzija št. 52 KSKJ, Indianapolis, Ind., je bilo ustanovljeno 6. maja 1900, bo torej kmalu dočakalo častitljivo starost 80 let. Zgodovina naših KSKJ društev je nerazdružljivo povezana z zgodovino ameriških Slovencev in slovenskih župnij v Ameriki, saj je naša KSKJ Jednota najstarejša slovenska organizacija v ZDA.

Prvi Slovenci so se začeli naseljevati v Indianapolisu, Ind., okrog leta 1885. Torej ni trajalo dolgo, le nekaj let, da so organizirali svoje društvo in kmalu po tem tudi ustanovili svojo slovensko župnijo.

O zgodovini društva sv. Alojzija št. 52 KSKJ je odbor društva ob priliki velike slovesnosti srebrnega jubileja društva leta 1925 napisal to-le zanimivo kratko poročilo:

"Bilo je leta 1900, ko so bili Slovenci v Indianapolisu še v malem številu naseljeni; a vendar so se zavzeli za to, da si dobijo duhovnika za velikonočno spoved. In res so naprosili za to takratnega župnika v Jolietu, Ill., sedaj že pokojnega Rev. Franciška Sušteršiča. Ta blagi gospod so se takoj zavzeli za nas Slovence ter so priporočali ustanovitev društva in ga priklopili h K.S.K.J. Jednoti. Že tedaj so blagopokojni Rev. Sušteršič omenjali, kako koristno je slovensko katoliško podporno društvo za podvig naselbine v splošnem in za dobrobit katoličanov. Da se pokojni Rev. Sušteršič niso motili v tem oziru, nam je jasen dokaz, ker naše društvo je bilo prvo v naselbini, ki se je zavzelo za ustanovitev slovenske župnije v Indianapolisu Ind., Leta 1905, ko so nas obiskali tudi že pokojni Rev. John Kranjec, se je društvo zavzelo za to stvar. Njega se je naprosilo, da naj ukrene potrebne korake pri škofu za ustanovitev slovenske fare v našem mestu. Z Rev. Kranjcem smo bili vedno v stiku glede te zadeve. Ker pa Slovenci nismo imeli denarnih sredstev na razpolago, je bila tu največja podpora društva sv. Alojzija št. 52, K.S.K.J., ki je posodilo denar za nakup zemljišča za slovensko cerkev. To društvo je tudi vedno spodbujalo rojake za napredek slovenske župnije. Nova cerkev je bila dogotovljena leta 1906 pod vodstvom sedaj že pokojnega Rev. J. Lavriča in pozneje se je zgradilo še šolo in stanovanje za sestre, tako, da se danes (1925) ceni vse cerkveno imetje do \$100.000. In še danes naša župnija povoljno napreduje, kljub raznim neprilikam in gonji slabega časopisja. To je torej dokaz, kako velike vrednosti so katoliška društva v naselbini."

Ob proslavi srebrnega jubileja ustanovitve leta 1925 je društvo sv. Alojzija št. 52 KSKJ organiziralo tudi velik katoliški shod v Indianapolisu, na katerem so bili slavnostni govorniki vodilni Slovenci iz Clevelanda: Anton Grdina, msgr. J. Oman in takratni urednik Glasila Ivan Zupan. Msgr. J. Oman je bil takrat glavni duhovni vodja K.S.K.J.

Takratni glavni tajnik KSKJ je na tej slovesnosti v svojem pozdravnem govoru izrazil te-le lepe misli, ki jih sedaj na žalost na naših prireditvah na slišimo več dosti:

"Tako, dragi moji rojaki, imamo tudi mi danes v svoji sredi in v tej naselbini moke, ki so si postavili nepozaben spomenik. Može, ki se niso ustrašili dela in truda. Može, prave, postene slovenske korenine, polni navdušenja za dobrobit svojega naroda. In ti može so ustanovitelji društva sv. Alojzija št. 52 KSKJ. Pred 25 leti (sedaj 80 leti) ni bilo ravno lahko ustanavljati slovenska katoliška podporna društva. Vendar se

je zbralo tukaj v vaši naselbini nekaj zavednih krščansko mislečih mož, ki so ustanovili prvo slovensko katoliško podporno društvo v tej naselbini. Pri ustanovitvi društva ni šlo za osebne časti, pač pa za dobrobit slovenskega naroda."

Kot beremo v "Novicah iz Indianapolis", ki jih redno piše marljiva poročevalka društva sv. Alojzija št. 52, Zofi Barbarich, se je v teh letih mnogo izpremenilo tudi v okolici slovenske fare sv. Trojice v Indianapolisu. Vendar še gojijo slovensko petje in se za praznike kot Velika noč in Božič pevci zberejo ter v tej stari slovenski župniji med sv. mašo še slovensko zapoje. Mnogo je še znanih družinskih imen v Indianapolisu ki jih najdemo med ustanovitelji društva sv. Alojzija št. 52 KSKJ.

Ob 80-letnici sedanjemu odboru in vsemu članstvu društva sv. Alojzija naše prirčne čestitke!

Jože Melaher

Tornado so nevarni za avtomobile

Približuje se nam čas tornadov, ki so ponekod že povzročili precejšnje razdejaje in tudi človeške žrtve. Oblasti dajejo od časa do časa navodila, kako ravnati v slučaju nevarnosti tornada.

Mnogi ljudje mislijo, da morejo v avtomobilu zbežati pred tornadom. To pa je dejansko zelo nevaren poskus, ki je bil že za marsikoga usoden. Nikdo namreč ne more predvideti, v katero smer bo krenil vrtnec tornada.

Aprila lanskega leta so prebivalci Wichita Falls v Texasu prešli s varilom pred tornadom pravočasno, predno je vihar udaril na naselbino, da bi imeli vsi dovolj časa se zavarovati. Mnogi so poskušali zbežati v avtomobilu. Zgodilo pa se je, ko je tornado udaril, je bilo 26 ljudi ubitih in 30 težko ranjenih, ker jih je vihar zalotil v avtomobilu. 77% prebivalcev je zapustilo svoje več ali manj varne hiše. Med tistimi, ki so ostali doma, je bilo razmeroma malo žrtev.

Zdravstvena skupina, ki študira učinke tornadov, poroča v Science reviji, da je za ljudi, ki se ob času tornada nahajajo v motornih vozilih, nevarnost za hude poškodbe desetkrat večja kot za tiste, ki so doma. Vrtnec tornada, ki je uničil področje 11 kvadratnih milj in je hudo poškodoval ali uničil 3.000 hiš ter ubil 47 ljudi, je od teh ubil samo pet oseb, ki so iskale zavetja doma.

Apartmenti in enostanovanjske hiše so najbolj varni

pred tornadom.

Druge javne zgradbe kot trgovine, restavracije, avtobusne postaje, so manj varne. Zidane hiše so bolj varne kot lesene.

Nevarnost za težke poškodbe je za ljudi, ki so stari nad 60 let, mnogo večja kot za mlajše.

Oblasti v splošnem svetujejo, da ljudje v nevarnosti tornada poiščejo zavetje bolj v notranjosti zgradbe, ne blizu oken, v kletnih prostorih tudi neke bolj v sredini in kjer ni težkega pohištva nad glavo.

Tornado čestokrat udarijo na kraje, kjer še nikdar niso doživeli hudega viharja. Zato so ljudje včasih brezbržni, kadar slišijo napoved o nevarnosti tornada, kar povzroči več žrtev, če tornado res pridvi nad naselbino. Zato resno upoštevajte svarila, kadar tornado divja v vaši bližini.

Smrtne žrtve influence

V novembru in decembru prejšnjega leta in v prvih mesecih tega leta je skoraj vso Ameriko zajela epidemija influence. Do konca lanskega leta je zaradi influence in z njo povezano pljučnico umrlo čez 5.000 ljudi, po 1. januarju 1980 pa še 1.150, v prvih dveh tednih marca je umrlo zaradi influence še 200 ljudi.

Influenca je najbolj prizadela državi Pennsilvanija in Nebraska, v šestih državah je ta bolezen prizadela same gotove pokrajine, v 18 državah pa se je influenza pojavila le tu in tam.

Latinska in slovenska imena mesecev

I. Januar — Prosinec
II. Februar — Svačan
III. Marec — Sušec
IV. April — Mali traven
V. Maj — Veliki traven
VI. Junij — Rožnik
VII. Julij — Mali srpan
VIII. Avgust — Veliki srpan
IX. September — Kimovec
X. Oktober — Vinotok
XI. November — Listopad
XII. December — Gruden

NAROČNIKOM,

ki prejema list po pošti!
Datum nad vašim imenom pomeni, do kdaj je plačan vaša naročnina; najprej me sec, nato dan in leto. Pravo časno plačana naročnina j velika pomoč listu. Prosimo upoštevajte!

CICHOCKI LEGAL CLINIC

ATTORNEYS-AT-LAW

6428 St. Clair Avenue

641-3942

"Legal Services at Reasonable Rates"

SAVE

Za vsakovrstna fiskarska dela

se priporoča

TISKARNA AMERIŠKE DOMOVINE

5117 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

tel. HE 1-0628

TRGOVSKA IN PRIVATNA NAZNANILA

Vse tiskovine za društvene prireditve:

okrožnice, sporedi, vstopnice, listki za nakup okrepčil.

Spominske podobice in osmrtnice

Najlepša izdelava - Prvovrsten papir - Hitra postrežba

NAROČAJTE TISKOVINE PRI NAS!

TRGOVSKE TISKOVINE - PRIVATNE TISKOVINE

NOVICE- z vsega sveta

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte lo sosedu, ki še ni naročen namjo